

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.046/2023/5.

A Debreceni Ítéltábla a dr. Bodnár Erika ügyvéd (Cím4) által képviselt Felperes (Cím2) felperesnek, a dr. Balla Ferenc ügyvéd (Cím5) által képviselt Alperes (Cím1) alperessel szemben elmaradt munkabér megfizetése iránt indított perében az Egri Törvényszék 33.M.70.019/2023/8. számú ítélete ellen a felperes 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napig fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára 198 649 (százkilencvennyolcezer-hatszáznegyvenkilenc) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes fő tevékenysége közmű kiépítése, átlagosan mintegy 50 fővel és 20-30 állandó bedolgozóval működik. A tulajdonos és egyben ügyvezető törvényes képviselő.

[2] Az alperes 2017. július 31. napjától határozatlan időre létrejött munkaszerződés alapján alkalmazta a felperest. A munkaszerződés 2020. január 6. napján kelt módosítása szerint a felperes személyi alapbére 2020. január 1. napjától 300 000 forint.

[3] A felperes a 2020. márciusi bérjegyzéke mellett a 2020. április 1. napján kelt, törvényes képviselő ügyvezető által aláírt és az alperes pecsétjével ellátott iratot kapta kézhez: „Tisztelt Felperes! 2020. március 01-től a nettó bére: 350 000 Ft. Ez az órabér akkor lép érvénybe, ha a veszélyhelyzet megoldódik, de akkor VISSZAMENŐLEGESSEN (március 01.-től) is megkapja ezt az órabért.” Az alperes hasonló tartalmú, azaz béremelésre vonatkozó iratot adott ki mintegy 40 – „arra érdemes” – munkavállalója részére annak érdekében, hogy a koronavírus járvány okozta veszélyhelyzet alatt őket megtartsa.

[4] Az alperes által 2020. március-december hónapokra kiállított hó végi fizetési jegyzék szerint a felperes havi bruttó alapbére 300 000 forint volt, ugyanakkor a felperes jutalom címén 2020. márciusban 200 000 forint, áprilisban 150 000 forint, májusban 180 000 forint, júniusban 200 000 forint, míg a júliustól novemberig terjedő időszakban havi 150 000 forint összegben részesült.

[5] A felperes 2020. június 18. napja után nem részesült a nettó 350 000 forint összegű munkabérben, azt többször eredménytelenül kérte törvényes képviselő ügyvezetőtől.

[6] A felek a felperes munkaviszonyát 2021. február 22. napján szüntették meg közös megegyezéssel.

[7] A felperes a keresetében kérte kötelezni az alperest elmaradt munkabér címén 2 483 117 Ft és ennek 2020. július 15. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére.

[8] Az alperes az ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását azt utóbb már csak jogalapjában vitatva, továbbá a felperes perköltségében való marasztalását.

[9] Az elsőfokú bíróság a 8. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2 483 117 Ft elmaradt munkabért és ennek 2020. július 15. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, valamint 124 156 Ft perköltséget. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon az államnak 148 987 Ft illetéket.

[10] Határozatának indokolásában felhívta az Mt. 15. §-ának (1) és (4) bekezdéseit, a 16. §-át, a 24. §-ának (1) bekezdését, a 42. §-ának (1) bekezdését és a (2) bekezdésének b) pontját, a Ptk. 6:4. §-ának (1)-(2) bekezdéseit és a 6:5. §-ának (1)-(2) bekezdéseit.

[11] Megállapítása szerint az alperes által közölt béremelés egyoldalú kötelezettségvállalás volt, mely érvényes, alakszerű előírásoknak megfelelően kiállított, a munkáltatói jogkör gyakorlója által cégszerűen aláírt okirat volt, amiben az alperes vállalta emelt összegű bér megfizetését a felperes részére. Az alperes ezt az okiratot átadta a felperes részére mint címzettnek, tehát az vele szemben is hatályosult (BH2022. 184.), amit a felperes ráutaló magatartással tudomásul vett, azaz elfogadott.

[12] Az alperes nyilatkozata feltételhez kötött volt, abban a veszélyhelyzet végét jelölte meg.

[13] A veszélyhelyzetet a veszélyhelyzet megszüntetéséről szóló 2020. évi LVII. törvény, a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény, valamint a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény módosításáról szóló 2020. évi LX. törvény hatálybalépéséről szóló 41/2020. (VI.17.) ME határozattal 2020. június 18. napján megszüntették; a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet szerint a veszélyhelyzet megszűnése 2020. június 18. napján következett be. A peres felek egyezően ezt a dátumot tekintették a „veszélyhelyzet megoldódása” időpontjának.

[14] Az alperes ettől az időponttól vállalt kötelezettséget visszamenőlegesen, s ezt egyoldalú kötelezettségként teljesítenie kellett volna.

[15] Az alperes által hivatkozott eseti döntés eltérő tényállásra vonatkozott, ugyanis a Kúria az Mfv.III.10.435/2012/4. számú ítéletében foglalt tényállás szerint az alperesi munkáltató Munkaügyi Szabályzatban bérbesorolási rendszert határozott meg, mely szerint a személyi alaphézt az egyéni teljesítményértékelés alapján különböző szempontok (pl.: a munkavállaló munkakészsége, munkaeredménye, magatartása) alapján állapította meg. Jelen perben a munkáltatói nyilatkozat egyértelmű és világos volt, megjelölte a teljesítés időpontját és az alperes által vállalt kötelezettséget összegszerűen.

[16] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság az alperest marasztalta az általa összegszerűségében nem vitatott kereseti követelésben, a felperes perköltségében és a kereseti illetékben.

[17] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyzését, valamint az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte, másodlagosan kérte az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását a felperes perköltségben való marasztalása mellett.

[18] Álláspontja szerint sérült a Pp. 214. §-ának (1) bekezdése, mert a per alapját képező egyetlen okirati bizonyíték tartalmának minden részére és elemére bizonyítást és vizsgálatot lett volna szükséges foganatosítani. Az okiratban igényérvényesítési feltétel szerepel, ezért szükséges lett volna a feltétel tartalmának vizsgálata. A Pp. 237. §-a (3) bekezdésének b) pontja alapján az okiraton alapuló követelés feltétele bekövetkezésének vizsgálata körében hivatalból lett volna szükséges a feltétel mibenlétét egyértelműsíteni, és arra vonatkozóan külön is felhívni a felperes figyelmét az esetleges bizonyíthatatlanság sikertelenségének következményeiről, ám erre nem került sor. Az okiratban szereplő feltétel értelmezése bizonyítást követelt volna meg, amire a felperes nem kapott felhívást.

[19] A per alapját képező okiratban szereplő feltétel („a veszélyhelyzet megoldódik”) értelmezése kapcsán sem bírói felhívás, sem nyilatkoztatás nem történt, így nem jelenthető ki, hogy a felek egyezően 2020. június 18. napját tekintették volna a feltétel bekövetkezésének időpontjaként. Az elsőfokú ítéletben végkövetkeztetés szerepel egy nem egészen tisztázott okirati tartalom ellenére, ugyanis tényállási bizonyossággal nem lehet megállapítani, hogy az alperesi képviselő mire gondolt az okirat ezen feltételével. Az elsőfokú ítélet indokolása okszerűtlen és iratellenes, ténszerűtlen, olyan tényt állapított meg a peranyag alapján, amelyre nézve bizonyítás vagy a peres felek nyilatkoztatása nem történt meg. Ebből eredően e körben az elsőfokú bíróság vélhetően mérlegelési jogkörben döntött, amely mérlegelése viszont így okszerűtlen és megalapozatlan, mert az okirat semmilyen formában nem tartalmaz arra konkrétumot, hogy milyen vészhelyzet vagy veszélyhelyzet megszűnése volt a feltétel.

[20] Hivatkozása szerint a koronavírus-járvány okán három veszélyhelyzet is kihirdetésre került, ahogy az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel ugyancsak veszélyhelyzetet hirdettek ki két ízben is. Az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben nem állapítható meg, hogy a feltétel bekövetkezett volna, ezért indokolt a felperes keresetének elutasítása, mert időelőtti a követelése.

[21] A felperes nem terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet.

[22] Az ítéltábla a fellebbezés elbírálása során nem lépte át a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem korlátait (Pp. 370. §-ának (1) bekezdése), olyan eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést ugyanis, amely erre okot adott volna, nem észlelt (Pp. 370. §-ának (2)-(4) bekezdései). A fellebbezést alaptalannak találta.

[23] Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, s abból megalapozott jogi következtetésre jutott.

[24] Az alperes a kereset elutasítását azért kérte az elsőfokú eljárásban, mert az egyoldalú szándéknyilatkozat a munkajogi szabályok és a bírói gyakorlat értelmében önmagában, többlettényállási elemek nélkül semmilyen módon nem alkalmas a kétoldalú munkaszerződés módosítására. A munkaszerződés a felek közös megegyezésével módosítható, amely rendelkezés a munkabérre is vonatkozik. A felperes csupán egy munkáltatói szándéknyilatkozatot kapott, a felek között ezen kívül semmilyen további kommunikáció nem volt, ahogy visszamenőleges munkabér igényel sem élt a felperes a munkaviszony megszüntetésekor. Mindebből következően az alperes az elsőfokú eljárásban nem vonta kétségbe a nyilatkozat hatályát.

[25] Ehhez képest az alperes a fellebbezését arra alapította, hogy az egyoldalú kötelezettségvállalást tartalmazó okiratba foglalt felfüggesztő feltétel – aminek tartalmát az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértve nem is tisztázta – nem következett be, így a felperes követelése időelőtti.

[26] A Pp. 216. §-ának (1) bekezdése értelmében a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követően a keresettel, viszontkeresettel, beszámítással szembeni ellenkérelem

megváltoztatásának az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig törvény eltérő rendelkezése hiányában akkor van helye, ha

a) az ellenkérelem-változtatás – a bármelyik fél által előterjesztett – új tényállítással áll közvetlen okozati összefüggésben, vagy

b) azt a bíróságnak a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követő anyagi pervezetése indokolja.

[27] Az ellenkérelem-változtatásra a Pp. 217. §-a szerinti kérelem alapján van lehetőség a Pp. 218. és 219. §-okban írt vizsgálat eredményeként az elsőfokú eljárásban.

[28] A Pp. 373. §-a a következők szerint rendelkezik:

(1) A fellebbezésben és a másodfokú eljárás során – a (2)–(5) bekezdésben foglalt kivételekkel – a keresetet, a viszontkeresetet és a beszámítást (e §-ban a továbbiakban együtt: kereset), illetve az ellenkérelmet megváltoztatni nem lehet, utólagos bizonyításnak nincs helye. A kereset-, illetve ellenkérelem-változtatást elutasító végzést a másodfokú bíróság legkésőbb az ítéletében vagy az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező végzésében indokolja.

(2) A fellebbezésben új tény állítására akkor kerülhet sor, ha az új tény a fél önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a fellebbező fél tudomására vagy következett be, feltéve, hogy az elbírálás esetén rá nézve kedvezőbb ítéletet eredményezhetett volna.

(3) Kereset- és ellenkérelem-változtatásnak akkor van helye, ha az a (2) bekezdés szerinti ténnyel áll közvetlen okozati összefüggésben. A fél akkor terjeszthet elő új bizonyítási indítványt, illetve bocsáthat rendelkezésre további bizonyítási eszközt, ha az a (2) bekezdés szerinti tény bizonyítására, vagy a keresete, ellenkérelme alapjául korábban hivatkozott tény bizonyítására szolgál, feltéve, hogy az önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a tudomására vagy keletkezett.

(4) Ha az elsőfokú bíróság a felekkel előzetesen nem közölte az ítéletben hivatalból figyelembe vett tényt vagy a felektől eltérő jogszabály értelmezését, illetve a kérelemtől jogszabály alapján való eltérési szándékát, a fél a fellebbezésben, a csatlakozó fellebbezésben vagy a fellebbezési ellenkérelemben ezzel összefüggő kereset-, illetve ellenkérelem-változtatással élhet, utólagos bizonyítást ajánlhat fel.

(5) Ha a másodfokú bíróság közöl a felekkel általa hivatalból észlelt tényt vagy a felektől és az elsőfokú bíróságtól is eltérő jogértelmezést, illetve a kérelemtől jogszabály alapján való eltérés szükségességét, a fél ezzel összefüggő kereset-, illetve ellenkérelem-változtatással élhet, utólagos bizonyítást ajánlhat fel.

[29] Az alperes a fellebbezésében a védekezését új alapokra helyezte anélkül, hogy erre lehetősége lett volna, hiszen semmi nem zárta el attól, hogy a felfüggesztő feltétel bekövetkezésének hiányára és ennek okán a kereset időelőttiségére már az elsőfokú eljárásban, annak is a perfelvételi szakában hivatkozzon. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróságot semmilyen tájékoztatási vagy anyagi pervezetési kötelezettség nem terhelte, így ezzel kapcsolatos mulasztás sem állapítható meg a terhére. Az alperes elmulasztotta a perfelvétel lezárásáig a felfüggesztő feltétel bekövetkezésének hiányára és ennek okán a kereset időelőttiségére is alapítani az ellenkérelmét, azt utólag már nem tehette meg, ezért a fellebbezése meg nem engedett ellenkérelem-változtatást tartalmazott, amit az ítéltábla a Pp. 373. §-ának (1) bekezdése alapján – mivel a (2)–(5) bekezdésben foglalt kivételek egyike sem volt adott – külön végzéssel elutasított. Ennek okán az alperes fellebbezése kiüresedett, az releváns érdemi hivatkozást már nem tartalmazott.

[30] A teljesség érdekében ugyanakkor az ítéltábla megjegyzi, nem lehet kétség afelől, hogy az alperes az okiratba foglalt nyilatkozata megtételekor milyen veszélyhelyzet megoldódásához, azaz értelemszerűen megszűnéséhez kötötte annak hatályát: annak a veszélyhelyzetnek a megszűnéséhez, ami az egyoldalú kötelezettségvállalás időpontjában fennállt. Az alperesi törvényes képviselő nyilvánvalóan nem láthatta előre, hogy az aktuális veszélyhelyzetet követik-e még továbbiak, emiatt a fellebbezésben írtakkal ellentétben súlytalan, hogy a koronavírus-járvány miatt kihirdetett első veszélyhelyzetet, illetőleg annak megszűnését követően mi történt ezen a téren.

[31] Mivel nem volt bizonytalanság abban a kérdésben, hogy az alperes a törvényes képviselője útján megtett nyilatkozat során a felfüggesztő feltétel alatt mit is értett, nem lehetett szükség az alperes által hiányolt további bizonyításra és a felek nyilatkoztatására, az elsőfokú eljárás nem szenved a fellebbezésben megjelölt hiányosságban, ezért annak megismétlése sem indokolt.

[32] A kifejtett okok miatt az ítéltábla helybenhagyta az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján.

[33] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ám a pernyertes felperesnek költsége nem merült fel, így ebben a kérdésben nem kellett határozni.

[34] A fellebbezett érték 2 483 117 Ft volt, ezért a fellebbezési illeték összege 198 649 Ft az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. §-ának (1) bekezdése alapján. A költségmentesség és költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján a per tárgyi költségfeljegyzési jogos volt, így a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a pereszes alperes köteles megfizetni a Pp. 102. §-ának (1) bekezdése értelmében, méghozzá a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII.27.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdése szerint, az Itv. 78. §-ának (4) bekezdésében előírt esedékesség mellett.

Debrecen, 2024. február 13.

Dr. Tass Edina s.k. a tanács elnöke, Dr. Bakó Pál s.k. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró